**Euroopa Parlament**
2024-2029

*Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon*

**2025/0541(COD)**

19.5.2026

# ***I
# RAPORTI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu toetus Schengeni ala, Euroopa integreeritud piirihalduse ja ühise viisapoliitika valdkonnale aastateks 2028–2034
(COM(2025)0541 – C10-0176/2025 – 2025/0541(COD))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Karlo Ressler

## *Kasutatud tähised*

| | |
|---|---|
| * | nõuandemenetlus |
| *** | nõusolekumenetlus |
| ***I | seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine) |
| ***II | seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine) |
| ***III | seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine) |

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

## *Õigusakti eelnõu muudatusettepanekud*

**Kahes veerus esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud**

Välja jäetav tekst on märgistatud vasakpoolses veerus ***paksus kaldkirja***s. Teksti asendamine on märgistatud mõlemas veerus ***paksus kaldkirjas***. Uus tekst on märgistatud parempoolses veerus ***paksus kaldkirjas***.

Iga muudatusettepaneku päise esimene ja teine rida osutavad läbivaadatava õigusakti eelnõu asjaomasele tekstiosale. Kui muudatusettepanek puudutab kehtivat õigusakti, mida õigusakti eelnõus soovitakse muuta, märgitakse päises lisaks kolmandale reale viide kehtivale õigusaktile ja neljandale reale viide muudetavale sättele.

**Konsolideeritud tekstina esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud**

Uued tekstiosad on märgistatud ***paksus kaldkirjas***. Välja jäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga ▌ või läbi kriipsutatud. Teksti asendamise puhul on uus tekst märgistatud ***paksus kaldkirjas*** ja asendatav tekst kustutatud või läbi kriipsutatud.
Erandina ei tähistata teenistuste tehtud puhtalt tehnilist laadi muudatusi lõpliku teksti vormistamiseks.

**SISUKORD**

**lk**

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT .....5

SELETUSKIRI .....20

## EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

**ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu toetus Schengeni ala, Euroopa integreeritud piirihalduse ja ühise viisapoliitika valdkonnale aastateks 2028–2034**
**(COM(2025)0541 – C10-0176/2025 – 2025/0541(COD))**

**(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)**

*Euroopa Parlament*,

– võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2025)0541),

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artikli 77 lõiget 2 ning artikli 79 lõike 2 punkte c ja d, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C10-0176/2025),

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,

– võttes arvesse eelarvekomisjoni eelarvehinnangut,

– võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 19. veebruari 2026. aasta arvamust[1],

– võttes arvesse kodukorra artikleid 60 ja 58,

– võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A10-0000/2026),

1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;

2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;

3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

**Muudatusettepanek 1**

**Ettepanek võtta vastu määrus**
**Põhjendus 9**

[1] *Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata.

| *Komisjoni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| (9) Võttes arvesse muutuvat ülemaailmset olukorda ja kasvavat ebastabiilsust, tuleb liidul ja selle liikmesriikidel oma ressursid ühendada, et tulemuslikult kaitsta liidu välispiire, sealhulgas võidelda ebaseadusliku rände, inimsmugeldamise ja inimkaubanduse vastu ning reageerida riiklikele osalejatele, kes tekitavad kunstlikult ja hõlbustavad ebaseaduslikku rännet, kasutavad rändevooge poliitilistel eesmärkidel ning rakendavad hübriidsõja taktikat, näiteks kasutavad rännet relvana,[7] et destabiliseerida Euroopa Liitu ja selle liikmesriike. Pidades silmas solidaarsust Schengeni alal tervikuna ja jagatud vastutust liidu välispiiride kaitse eest, tuleks liikmesriikide riiklikes ja piirkondlikes partnerluskavades asjakohaselt käsitleda tuvastatud probleeme, eelkõige seoses Euroopa integreeritud piirihalduse strateegiaga, Euroopa viisapoliitika strateegiaga ja uue Schengeni IT-struktuuriga, mille aluseks on välispiiride ja julgeoleku haldamiseks kasutatavad suuremahulised infotehnoloogiasüsteemid ning nende süsteemide koostalitlusvõime. Lisaks tuleks kaaluda tehnoloogia ja digilahenduste kasutuselevõttu piirikontrolli toetamiseks. | (9) Võttes arvesse muutuvat ülemaailmset olukorda ja kasvavat ebastabiilsust, tuleb liidul ja selle liikmesriikidel oma ressursid ühendada ***ning tagada, et nende käsutuses on piisavad füüsilised, tehnilised, inim- ja haldusressursid***, et tulemuslikult kaitsta liidu välispiire, sealhulgas võidelda ebaseadusliku rände, inimsmugeldamise ja inimkaubanduse vastu ning reageerida riiklikele osalejatele, kes tekitavad kunstlikult ja hõlbustavad ebaseaduslikku rännet, kasutavad rändevooge poliitilistel eesmärkidel ning rakendavad hübriidsõja taktikat, näiteks kasutavad rännet relvana,[7] et destabiliseerida Euroopa Liitu ja selle liikmesriike. Pidades silmas solidaarsust Schengeni alal tervikuna ja jagatud vastutust liidu välispiiride kaitse eest, tuleks liikmesriikide riiklikes ja piirkondlikes partnerluskavades asjakohaselt käsitleda tuvastatud probleeme, eelkõige seoses Euroopa integreeritud piirihalduse strateegiaga, Euroopa viisapoliitika strateegiaga ja uue Schengeni IT-struktuuriga, mille aluseks on välispiiride ja julgeoleku haldamiseks kasutatavad suuremahulised infotehnoloogiasüsteemid ning nende süsteemide koostalitlusvõime. Lisaks tuleks kaaluda tehnoloogia ja digilahenduste kasutuselevõttu piirikontrolli toetamiseks. |
| [7] Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule rände relvana kasutamisest tulenevate hübriidohtude tõrje ja julgeoleku tugevdamise kohta ELi välispiiril (COM(2024) 570 final, 11.12.2024). | [7] Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule rände relvana kasutamisest tulenevate hübriidohtude tõrje ja julgeoleku tugevdamise kohta ELi välispiiril (COM(2024) 570 final, 11.12.2024). |

Or. en

**Muudatusettepanek 2**

**Ettepanek võtta vastu määrus**
**Põhjendus 10**

| *Komisjoni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| (10) Liidu toetus peaks aitama tagada liidu sise- ja välispoliitika kooskõla, sidususe, koostoime ja vastastikuse täiendavuse. Rände-, varjupaiga-, tagasisaatmis- ja välispoliitika vahel on vaja suuremat sidusust ning oluline on tagada, et liidu välisabi ja käesoleva määruse kohane liidu toetus soodustaksid rände suhtes koordineeritud, tervikliku ja struktureeritud lähenemisviisi rakendamist, maksimeerides koostoimet ja suurendades finantsvõimendust. Käesoleva määruse kohane liidu toetus võib ***nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel hõlmata ka*** ELi delegatsioonide asjakohaste ressursside toetamist ning seda kooskõlastatakse liikmesriikide ja komisjoni vahel programmitöö ja rakendamise etappides. | (10) Liidu toetus peaks aitama tagada liidu sise- ja välispoliitika kooskõla, sidususe, koostoime ja vastastikuse täiendavuse. ***Oluline on, et komisjon tagaks koordineerimise muude asjakohaste ELi fondidega, nagu Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond ning Sisejulgeolekufond, et maksimeerida ELi rahastamise mõju ja vältida dubleerimist.*** Rände-, varjupaiga-, tagasisaatmis- ja välispoliitika vahel on vaja suuremat sidusust ning oluline on tagada, et liidu välisabi ja käesoleva määruse kohane liidu toetus soodustaksid rände suhtes koordineeritud, tervikliku ja struktureeritud lähenemisviisi rakendamist, maksimeerides koostoimet ja suurendades finantsvõimendust ***eesmärgiga saavutada sisukas ja tulemustele suunatud koostöö kolmandate riikide ja asjaomaste sidusrühmadega***. Käesoleva määruse kohane liidu toetus võib ***hõlmata kolmandates riikides võetavaid meetmeid, sealhulgas*** ELi delegatsioonide asjakohaste ressursside toetamist ning seda kooskõlastatakse liikmesriikide ja komisjoni vahel programmitöö ja rakendamise etappides. |

Or. en

**Muudatusettepanek 3**

**Ettepanek võtta vastu määrus**
**Põhjendus 12**

| *Komisjoni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| (12) Kuna piirihalduse ja viisapoliitika valdkonnas esile kerkivad probleemid muutuvad pidevalt, on liidu toetuse | (12) Kuna piirihalduse ja viisapoliitika valdkonnas esile kerkivad probleemid muutuvad pidevalt, on liidu toetuse |

| | |
|---|---|
| eraldamist vaja kohandada vastavalt välispiiride haldamise ja viisapoliitika prioriteetide muutustele, sealhulgas muutustele, mis on põhjustatud piiridele avalduva surve suurenemisest, ning suunata rahastamine prioriteetidele, millel on suurim liidu lisaväärtus. Selleks et reageerida pakilistele vajadustele ning liidu poliitika ja prioriteetide muutustele ning suunata rahastamine meetmetele, millel on suur liidu lisaväärtus, tuleks osa liidu toetusest rakendada eelarve otsese, jagatud ja kaudse täitmise raames ELi rahastu kaudu, mis luuakse vastavalt määrusele (EL) […], millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, heaolu ja julgeoleku fond. ELi rahastu võimaldab paindlikkust liidu toetuse haldamisel ning eelarve jagatud täitmise korral tuleks seda rakendada liikmesriikide riiklike ja piirkondlike partnerluskavade kaudu. | eraldamist vaja kohandada vastavalt välispiiride haldamise ja viisapoliitika prioriteetide muutustele, sealhulgas muutustele, mis on põhjustatud piiridele avalduva surve suurenemisest, ning suunata rahastamine prioriteetidele, millel on suurim liidu lisaväärtus. Selleks et reageerida pakilistele vajadustele ning liidu poliitika ja prioriteetide muutustele ning suunata rahastamine meetmetele, millel on suur liidu lisaväärtus, tuleks osa liidu toetusest rakendada eelarve otsese, jagatud ja kaudse täitmise raames ELi rahastu kaudu, mis luuakse vastavalt määrusele (EL) […], millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, heaolu ja julgeoleku fond. ***Nende prioriteetide arvessevõtmiseks tuleks liidu tasandi järelevalvemehhanismide ja -vahendite, sealhulgas Schengeni hindamiste, Frontexi tehtavate haavatavuse hindamiste ning pädevate liidu organite ja asutuste poolt oma volituste piires tehtud asjakohaste analüüside põhjal kindlaks teha pakilised vajadused ja esmatähtsad probleemid.*** ELi rahastu võimaldab paindlikkust liidu toetuse haldamisel ning eelarve jagatud täitmise korral tuleks seda rakendada liikmesriikide riiklike ja piirkondlike partnerluskavade kaudu. ***Selline paindlikkus peaks tagama, et toetust saab kiiresti suunata meetmetele, millega suurendatakse vahetut tegevussuutlikkust, eelkõige kõige enam ohustatud välispiiri lõikudel, ning investeeringutele, millel on mõõdetav ja püsiv mõju Schengeni ala julgeolekule, menetluste tõhususele ja vastupanuvõimele.*** |
| | Or. en |

**Muudatusettepanek 4**

**Ettepanek võtta vastu määrus**
**Põhjendus 13**

| *Komisjoni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| (13) Komisjon ja liikmesriigid peaksid tagama, et rände haldamise, piirikontrolli ja -halduse ning sisejulgeolekuga seotud meetmete rakendamisel ja probleemide lahendamisel võetakse arvesse liidu organite ja asutuste teadmisi ja kogemusi. Asjakohasel juhul peaks komisjonil olema võimalik ka kaasata asjaomaseid liidu organeid ja asutusi tegevusse, mille eesmärk on tagada liidu toetust saavate meetmete kooskõla asjakohase liidu acquis'ga ja liidus kokkulepitud prioriteetidega. | (13) Komisjon ja liikmesriigid peaksid tagama, et rände haldamise, piirikontrolli ja -halduse ning sisejulgeolekuga seotud meetmete rakendamisel ja probleemide lahendamisel võetakse arvesse liidu organite ja asutuste teadmisi ja kogemusi***, sealhulgas kasutades täiel määral ära nende tegevussuutlikkust ja analüüsivõimet ning tagades tõhusa koordineerimise ja teabevahetuse nimetatud organite ja asutustega***. Asjakohasel juhul peaks komisjonil olema võimalik ka kaasata asjaomaseid liidu organeid ja asutusi tegevusse, mille eesmärk on tagada liidu toetust saavate meetmete kooskõla asjakohase liidu acquis'ga ja liidus kokkulepitud prioriteetidega. |

Or. en

**Muudatusettepanek 5**

**Ettepanek võtta vastu määrus**
**Põhjendus 16**

| *Komisjoni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| (16) Liidu toetus peaks aitama ajakohastada ja tõhustada viisade menetlemist julgeoleku- ja ebaseadusliku rände riskide avastamise ja hindamise kontekstis ning tagama ELi viisaeeskirja tulemusliku rakendamise. Eelkõige peaks liidu toetus aitama kaasa viisamenetluste digitaliseerimisele, et pakkuda nii viisataotlejatele kui ka konsulaatidele kiireid, turvalisi ja kliendisõbralikke viisamenetlusi. Liidu toetus peaks aitama ka parandada viisataotlejatele osutatavat teenust, sealhulgas konsulaarteenuste parema kättesaadavuse kaudu kogu maailmas. | *(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)* |

Or. en

**Muudatusettepanek 6**

**Ettepanek võtta vastu määrus**
**Põhjendus 17**

| *Komisjoni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| (17) Juhtimisalase lähenemisviisi järjepidevuse tagamiseks võivad liikmesriigid liidu toetuse rakendamisel tugineda partnerluse põhimõttele. | (17) Juhtimisalase lähenemisviisi järjepidevuse tagamiseks võivad liikmesriigid liidu toetuse rakendamisel tugineda partnerluse põhimõttele***, sealhulgas tagades piirkondlike ja kohalike omavalitsuste asjakohase kaasamise liikmesriikide riikliku ja piirkondliku partnerluse kavade ettevalmistamisse ja rakendamisse vastavalt konkreetsele institutsioonilisele raamistikule***. |

Or. en

**Muudatusettepanek 7**

**Ettepanek võtta vastu määrus**
**Põhjendus 17 a (uus)**

| *Komisjoni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***(17a) Liidu toetus peaks aitama tõhustada tagasisaatmispoliitikat, mis on hästi toimiva rändehaldussüsteemi oluline osa. Eelkõige tuleks sellega toetada liikmesriike kiire, tõhusa ja kestliku tagasisaatmise tagamisel, sealhulgas kolmandate riikidega tagasivõtmise ja taasintegreerimise valdkonnas tehtava tõhustatud koostöö kaudu.*** |

Or. en

**Muudatusettepanek 8**

**Ettepanek võtta vastu määrus**
**Põhjendus 24 a (uus)**

| *Komisjoni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***(24a) Käesoleva määruse sätted ja selle juhtimiskord peavad soodustama*** |

***eelarvepädevate institutsioonide nõuetekohast otsuste tegemist ja asjakohast parlamentaarset järelevalvet. Eelkõige tuleks kõiki Schengeni ala, Euroopa integreeritud piirihalduse ja ühise viisapoliitika valdkonnale ettenähtud liidu toetuse sisemise ülesehituse täpsustusi igakülgselt kajastada eelarve liigenduses, võttes kasutusele asjakohased eelarveread.***

Or. en

**Muudatusettepanek 9**

**Ettepanek võtta vastu määrus**
**Põhjendus 24 b (uus)**

| *Komisjoni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***(24b) Käesoleva määruse mõju liidu eelarvele hinnati[1a] kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 310 lõikega 4. Määruse rakendamiseks tuleks eraldada piisavad rahalised vahendid ja inimressursid, võttes samal ajal arvesse selle rahastamise mõju muudele liidu programmidele või poliitikavaldkondadele ning tagades selle kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL, Euratom) 2024/2509[1b] sätestatud eelarvepõhimõtetega.*** |

***[1a] Euroopa Parlamendi eelarvekomisjoni 17. aprilli 2026. aasta eelarvehinnang, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu toetus Schengeni ala, Euroopa integreeritud piirihalduse ja ühise viisapoliitika valdkonnale aastateks 2028–2034 (COM(2025)0541).***

***[1b] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2024. aasta määrus (EL, Euratom) 2024/2509, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid***

***finantsreegleid (ELT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj ).***

Or. en

**Muudatusettepanek 10**

**Ettepanek võtta vastu määrus**
**Artikkel 1 – lõik 2 a (uus)**

| *Komisjoni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***Liidu kõnealuse toetuse suhtes ei kohaldata määruse (EL) xxxx/xxx (tulemusraamistiku määrus) artiklites 5, 6 ja 7 osutatud horisontaalseid põhimõtteid.*** |

Or. en

**Muudatusettepanek 11**

**Ettepanek võtta vastu määrus**
**Artikkel 1 – lõik 2 b (uus)**

| *Komisjoni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***Määruse (EL) xxxx/xxx (tulemusraamistiku määrus) artiklis 4 määratletud kliima- ja keskkonnaalaste kulueesmärkide arvutamisel ei võeta arvesse sellest liidu toetusest rahastatavaid kulusid.*** |

Or. en

**Muudatusettepanek 12**

**Ettepanek võtta vastu määrus**
**Artikkel 3 – lõige 1 – lõik 1 – punkt b**

| *Komisjoni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| b) toetada Euroopa piiri- ja rannikuvalve poolt Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ning piirihalduse eest vastutavate riiklike asutuste jagatud vastutusel välispiiridel ellu viidavat | b) toetada Euroopa piiri- ja rannikuvalve poolt Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ning piirihalduse eest vastutavate riiklike asutuste jagatud vastutusel välispiiridel ellu viidavat |

| | |
|---|---|
| Euroopa integreeritud piirihaldust, sealhulgas uuenduslike meetodite ja uute tehnoloogiliste lahenduste abil, et hõlbustada seaduslikku piiriületust, ennetada ja avastada ebaseaduslikku sisserännet, piiriülest kuritegevust ja ebaseadusliku rände ärakasutamist ja relvana kasutamist ning aidata kaasa tulemuslikule tagasisaatmisele; | Euroopa integreeritud piirihaldust, sealhulgas uuenduslike meetodite ja uute tehnoloogiliste lahenduste abil, et hõlbustada seaduslikku piiriületust, ennetada ja avastada ebaseaduslikku sisserännet, piiriülest kuritegevust ja ebaseadusliku rände ***ja muude hübriidohtude*** ärakasutamist ja relvana kasutamist ning aidata kaasa tulemuslikule tagasisaatmisele; |
| | Or. en |

**Muudatusettepanek 13**

**Ettepanek võtta vastu määrus**
**Artikkel 3 – lõige 3**

| *Komisjoni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| 3. Liikmesriigid tagavad, et nende riiklike ja piirkondlike partnerluskavade prioriteedid hõlmavad meetmeid käesoleva määruse kohase liidu toetuse kõikide eesmärkide saavutamiseks ning et vahendite jaotamine eesmärkide vahel on tuvastatud probleemide ja vajadustega ***proportsionaalne***. | 3. Liikmesriigid tagavad, et nende riiklike ja piirkondlike partnerluskavade prioriteedid hõlmavad meetmeid käesoleva määruse kohase liidu toetuse kõikide eesmärkide saavutamiseks ning et vahendite jaotamine eesmärkide vahel on ***proportsionaalne*** tuvastatud probleemide ja vajadustega***, sealhulgas välispiirilõikude haavatavuse tase, pädevate asutuste töökoormus, julgeolekuriskid ja vajadus tagada pikaajaline kestlik suutlikkus***. |
| | Or. en |

**Muudatusettepanek 14**

**Ettepanek võtta vastu määrus**
**Artikkel 3 a (uus)**

| *Komisjoni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***Artikkel 3a*** |
| | ***Schengeni ala, Euroopa integreeritud piirihalduse ja ühise viisapoliitika valdkonnale antava liidu toetuse erieesmärgid*** |

***1. Artikli 3 lõike 1 punktis a osutatud eesmärgi raames aitab liidu toetus kaasa Schengeni ala tõrgeteta toimimisele ja piiriülesele koostööle, sealhulgas toetades järgmist:***

***a) Schengeni hindamis- ja järelevalvemehhanismidest tulenevate soovituste rakendamine ning meetmed Schengeni õigustiku kohaldamist mõjutavate puuduste kõrvaldamiseks;***

***b) meetmed, millega toetatakse Schengeni õigustiku ühetaolist, tõhusat ja õigeaegset kohaldamist käesoleva määrusega hõlmatud valdkondades;***

***c) Schengeni ala paremaks juhtimiseks vajalik ettevalmistav, järelevalve-, haldus- ja tehniline tegevus, sealhulgas hindamis- ja järelevalvemehhanisme toetav tegevus;***

***d) meetmed, millega toetatakse teabe kogumist, vahetamist ja kasutamist, riskianalüüsi ja olukorrateadlikkust, kui see on vajalik Schengeni ala tõrgeteta toimimiseks;***

***e) meetmed, millega toetatakse Schengeni ala toimimisega seotud liidu prioriteetide rakendamist, järelevalvet ja hindamist.***

***2. Artikli 3 lõike 1 punktis b osutatud eesmärgi raames aitab liidu toetus kaasa Euroopa integreeritud piirihaldusele, sealhulgas toetades järgmist:***

***a) tõhusaks ja turvaliseks piirihalduseks vajalike tehniliste transpordivahendite, seiresüsteemide, sidesüsteemide ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia hankimine, hooldamine ja ajakohastamine;***

***b) taristu ja rajatiste arendamine, ehitamine, kohandamine, hooldamine ja ajakohastamine, samuti seadmete hankimine, hooldamine ja täiustamine piiripunktides ja välispiiridel, sealhulgas paikne, teisaldatav ja kasutusvalmis***

***varustus, mida on vaja piirikontrollide, patrull- ja vaatlusoperatsioonide ning nendega seotud menetluste läbiviimiseks kooskõlas liidu õigusega;***

***c) piirihaldust toetavate suuremahuliste IT-süsteemide loomine, käitamine, hooldamine, täiustamine ja koostalitlusvõime, sealhulgas meetmed, millega toetatakse andmekvaliteeti, küberturvalisust, süsteemi valmisolekut ja andmesubjektide õiguste kasutamist;***

***d) koolitus, suutlikkuse suurendamine, parimate tavade vahetamine ning ühiste standardite väljatöötamine piirivalveametnikele ja muudele piirihaldusülesandeid täitvatele asutustele;***

***e) meetmed, millega tugevdatakse koostööd ja koordineerimist liikmesriikide vahel ning asjaomaste liidu organite ja asutustega, sealhulgas Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti, eu-LISA ning muude pädevate liidu organite ja asutustega;***

***f) meetmed, millega toetatakse Euroopa piiri- ja rannikuvalvet, sealhulgas võimearendus, ühine suutlikkuse suurendamine, ühishanked, ühiste standardite kehtestamine, Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tehniliste seadmete reservi kuuluvate seadmete registreerimine või kättesaadavaks tegemine ning meetmed haavatavuse hindamistest tulenevate soovituste täitmiseks;***

***g) meetmed, millega toetatakse EUROSURi ning muude patrull- ja vaatlustegevust, olukorrateadlikkust, riskianalüüsi ja teabevahetust toetavate vahendite väljatöötamist, toimimist ja kasutamist;***

***h) meetmed, millega toetatakse taustakontrolli ja piirimenetlusi välispiiridel, sealhulgas operatiiv- ja tehnilist tegevust, varustust, rajatisi, koolitust, koordineerimist ja liidu õiguses***

***sätestatud sõltumatute järelevalvemehhanismide tegevust;***

***i) uuenduslike meetodite ja uute tehnoloogiate väljatöötamine ja kasutuselevõtt, et toetada Euroopa integreeritud piirihaldust.***

***3. Artikli 3 lõike 1 punktis c osutatud eesmärgi raames aitab liidu toetus kaasa ühisele viisapoliitikale, sealhulgas toetades järgmist:***

***a) viisamenetluste digitaliseerimine ja konsulaarteenuste ajakohastamine, et tagada viisataotlejatele turvalised, tõhusad ja kättesaadavad menetlused;***

***b) viisataotluste menetlemiseks ja konsulaarkoostööks vajaliku taristu, rajatiste, turvameetmete, käitamisseadmete ja IKT-süsteemide arendamine, täiustamine, hooldamine ja käitamine;***

***c) konsulaarkoostöö, konsulaaresinduste võrk, dokumentide turvalisus ja liikmesriikidevaheline koostöö viisade menetlemisel;***

***d) ühisesse viisapoliitikasse panustavate konsulaar- ja muude töötajate lähetamine, koolitamine ja suutlikkuse suurendamine;***

***e) liikmesriikide toetamine viisade väljastamisel kooskõlas liidu õigustikuga, sealhulgas asjakohasel juhul piiratud territoriaalse kehtivusega viisade väljastamisel;***

***f) Schengeni hindamiste raames ühise viisapoliitika valdkonnas antud soovituste vastusena võetavad meetmed;***

***g) ühist viisapoliitikat toetavate suuremahuliste IT-süsteemide, sealhulgas viisainfosüsteemi ja sellega seotud sidetaristu loomine, käitamine, hooldamine, täiustamine ja koostalitlusvõime;***

***h) meetmed, millega parandatakse viisadega seotud IKT-süsteemide***

***andmekvaliteeti ja andmesubjektide õiguste kasutamist;***

***i) uuringud, katseprojektid, parimate tavade vahetamine, järelevalve, hindamine, statistilised vahendid ja uuenduslikud meetodid või tehnoloogiad, mis aitavad kaasa ühise viisapoliitika rakendamisele ja ajakohastamisele.***

***4. Liidu toetus võib hõlmata ka tegevustoetust, sealhulgas toetuskõlblikke personalikulusid, teavitustegevust, tehnilist abi ning muid ettevalmistavaid, haldus-, järelevalve-, kontrolli- või hindamistoiminguid, mis on vajalikud artiklis 3 sätestatud eesmärkide täitmiseks, sealhulgas tegevusvalmiduse säilitamiseks vajalikke kulusid.***

***5. Käesolevas artiklis osutatud meetmete kategooriad ei ole ammendavad ega piira määruses (EL) […] (millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, heaolu ja julgeoleku fond) ning määruses (EL) xxxx/xxx (tulemusraamistiku määrus) sätestatud toetuskõlblikkuse eeskirjade, rakendusviiside, tulemusraamistiku ja programmitöö korra kohaldamist.***

Or. en

**Muudatusettepanek 15**

**Ettepanek võtta vastu määrus**
**Artikkel 3 b (uus)**

| *Komisjoni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***Artikkel 3b*** |
| | ***Liidu toetus kolmandates riikides võetavatele või kolmandate riikidega seotud meetmetele*** |
| | ***Liidu toetust võib anda kolmandates riikides võetavatele või kolmandate riikidega seotud meetmetele, tingimusel et*** |

| | |
|---|---|
| | ***need meetmed aitavad saavutada käesoleva määruse artiklis 3 sätestatud eesmärke, täiendades kolmandates riikides võetavaid meetmeid, mida toetatakse määrusega (EL) [instrument „Globaalne Euroopa“]. Sellised meetmed peavad teenima liidu sisepoliitika huve ja olema kooskõlas liidus võetavate meetmetega.*** |

Or. en

**Muudatusettepanek 16**

**Ettepanek võtta vastu määrus**
**Artikkel 4 – lõige 1**

| *Komisjoni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| 1. Artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks aastateks 2028–2034 ette nähtud esialgne rahastamispakett on ***15 396 750 000*** eurot jooksevhindades. Rahastamispaketti rakendatakse kooskõlas riiklike ja piirkondlike partnerluskavade suhtes kohaldatavate horisontaalsete normidega, mis on sätestatud määruses (EL) […], millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, heaolu ja julgeoleku fond. | 1. Artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks aastateks 2028–2034 ette nähtud esialgne rahastamispakett on ***...*** ***[summa mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 ettepanekut käsitlevast vaheraportist (2025/0571R(APP))]*** eurot jooksevhindades ***ja 2025. aasta hindades***. Rahastamispaketti rakendatakse kooskõlas riiklike ja piirkondlike partnerluskavade suhtes kohaldatavate horisontaalsete normidega, mis on sätestatud määruses (EL) […], millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, heaolu ja julgeoleku fond. |

Or. en

**Muudatusettepanek 17**

**Ettepanek võtta vastu määrus**
**Artikkel 4 – lõige 3 a (uus)**

| *Komisjoni ettepanek* | *Muudatusettepanek* |
|---|---|
| | ***3a. ELi rahastu kaudu lõikes 3 osutatud eelarveassigneeringute rakendamisel võtab komisjon ELi*** |

***rahastust antava liidu toetuse prioriteetide kindlaksmääramisel arvesse pakilisi vajadusi ja esmatähtsaid probleeme, mis mõjutavad artiklis 3 sätestatud eesmärke ning on kindlaks tehtud liidu tasandi järelevalvemehhanismide ja -vahendite, sealhulgas Schengeni hindamiste, Frontexi tehtavate haavatavuse hindamiste ning pädevate liidu organite ja asutuste poolt oma volituste piires tehtud asjakohaste analüüside põhjal.***

Or. en

## SELETUSKIRI

Komisjon esitas 16. juulil 2025. aastal ettepanekud siseküsimuste valdkonna praeguste fondide (Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond, piirihalduse ja viisapoliitika rahastu ning Sisejulgeolekufond) kolme jätkuprogrammi ning riikliku ja piirkondliku partnerluse fondi[1] kohta [nn RPP fond]. Käesolev ettepanek võtta vastu määrus, millega kehtestatakse liidu toetus Schengeni ala, Euroopa integreeritud piirihalduse ja ühise viisapoliitika valdkonnale aastateks 2028–2034, on selle paketi[2] osa. Komisjoni ettepanekus nähakse ajavahemikuks 2028–2034 ette 15,4 miljardi euro suurune eelarve.

Komisjoni sõnul peab 2028.–2034. aasta mitmeaastase finantsraamistiku ülesehitus ja lähenemisviis tagama liidule ajakohastatud eelarve, mida on paindlikkuse ja lihtsustamise tagamiseks uuendatud ning kohandatud kohalikele vajadustele. Sellest vaatevinklist lähtuvalt tähendab paindlikkus, et „ELi järgmine pikaajaline eelarve on paindlikum, see ühendab stabiilsuse ja prognoositavuse struktuursema suutlikkusega kohaneda muutuvate vajaduste ja prioriteetidega“.[3] Lihtsustamine tähendab „ELi rahalistele vahenditele juurdepääsu eeskirjade ja protsesside lihtsustamist ja ühtlustamist“, mis muudab toetusesaajate juurdepääsu ELi rahalistele vahenditele lihtsamaks, ning „ lihtsamat ülesehitust ja vähem programme, mis vähendab halduskoormust“.

Riikliku ja piirkondliku partnerluse fond on selle läbivaadatud struktuuri oluline osa. Oma seisukohas kavandatava 2028.–2034. aasta mitmeaastase finantsraamistiku kohta rõhutas Euroopa Parlament, et kavandatav rahastamise tase ei vasta liidu strateegilistele ambitsioonidele ega Euroopa ees seisvate probleemide ulatusele alates julgeolekust, kaitsest ja rändehaldusest kuni majandusliku ja tehnoloogilise konkurentsivõimeni. Samuti rõhutas parlament, et paindlikkuse ja lihtsustamisega peavad kaasnema piisavad vahendid ja suutlikkus saavutada konkreetseid tulemusi. See on eriti oluline, arvestades, et riikliku ja piirkondliku partnerluse fond ühendab ühtekuuluvuspoliitika, ühise põllumajandus- ja kalanduspoliitika, aga ka siseküsimuste valdkonna poliitika, mis hõlmab selliseid aspekte, nagu ränne, varjupaik, piirihaldus, Schengeni raamistik, viisad ja sisejulgeolek. Fondi rakendatakse kas riikliku ja piirkondliku partnerluse kavade kaudu, mille koostavad liikmesriigid ise, mida hindab komisjon ja mille võtab vastu nõukogu, või ELi rahastu kaudu, mis peaks täiendama rakendamist riiklikul ja piirkondlikul tasandil ning toetama riikidevahelisi ja uuenduslikke projekte.

Seega on käesolev ettepanek tihedalt seotud riikliku ja piirkondliku partnerluse fondiga. Kuigi käesolevas ettepanekus määratakse kindlaks rahastamispakett ja poliitikaeesmärgid, kuulub selle rakendamine riikliku ja piirkondliku partnerluse fondi raamistikku. Nagu riikliku ja piirkondliku partnerluse fondi puhul märgitakse, võib „sektoripõhistes määrustes [...] sätestada

[1] Ettepanek võtta vastu määrus, millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, heaolu ja julgeoleku fond aastateks 2028–2034 ning muudetakse määrust (EL) 2023/955 ja määrust (EL, Euratom) 2024/2509 (2025/0240 (COD)) (riikliku ja piirkondliku partnerluse kavade ettepanek).

[2] Koos ettepanekuga võtta vastu määrus, millega kehtestatakse ELi toetus varjupaiga, rände ja integratsiooni valdkonnale, ning ettepanekuga võtta vastu määrus, millega kehtestatakse liidu toetus sisejulgeoleku valdkonnale.

[3] „ELi dünaamiline eelarve tuleviku prioriteetide elluviimiseks – Mitmeaastane finantsraamistik 2028–2034“, COM(2025) 570 final.

eritingimused riikliku ja piirkondliku partnerluse fondi täiendamiseks“, kuid need tingimused „ei tohi olla vastuolus“ riikliku ja piirkondliku partnerluse fondiga. Ebaselgetel juhtudel on ülimuslikud riikliku ja piirkondliku partnerluse fondi tingimused (põhjendus 8). Riikliku ja piirkondliku partnerluse kavade ettepaneku I lisas määratakse kindlaks igale liikmesriigile riikliku ja piirkondliku partnerluse kava rakendamiseks kättesaadava rahalise toetuse alus. Samuti võimaldab ettepanek liikmesriikidel oma kava muuta ja taotleda osa summade ümberjaotamist kolme siseküsimuste rahastamisvahendi vahel.

Kuna kõik liikmesriigid ei osale kõikides liidu poliitikavaldkondades (nn muutuva geomeetria põhimõte), on kolm siseküsimuste valdkonna rahastamisvahendit esitatud riikliku ja piirkondliku partnerluse fondist eraldi, mitte lisatud sellesse. Schengeni lepinguga ühinenud riikidelt eeldatakse osalemist ELiga kahepoolsetes lepingutes kokku lepitud rahaliste toetuste kaudu.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on pakkuda sihipärast ja paindlikku liidu rahastamist, et toetada liikmesriike Schengeni raamistiku tulemuslikul rakendamisel, kohaldamisel ja edasiarendamisel ning Euroopa integreeritud piirihalduse ja viisadega seotud ülesannete täitmisel, aidates kaasa Schengeni ala üldisele julgeolekule ja nõuetekohasele toimimisele. Selleks toetatakse ettepanekus meetmeid, mille eesmärk on suurendada patrull- ja vaatlustegevusalast suutlikkust, parandada koostalitlusvõimet ja digiüleminekut, suurendada olukorrateadlikkust, hõlbustada viisamenetlusi ja tagada põhiõigustega seotud kohustuste täitmine kõigis seotud tegevustes.

Ettepanek tugineb piirihalduse ja viisapoliitika rahastu[4] ning sellega seotud liidu vahendite raames loodud olemasolevale struktuurile, võttes samal ajal arvesse uut tegelikkust ja tehnoloogia arengut. Ettepaneku eesmärk on tagada järjepidev toetus, suurendades samal ajal liidu suutlikkust reageerida uutele probleemidele, mis mõjutavad Schengeni ala toimimist, Euroopa integreeritud piirihaldust ja ELi viisapoliitikat. Kuigi ettepanek on tihedalt seotud suuremahuliste liidu infosüsteemide ja koostalitlusvõime arhitektuuri, sealhulgas riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi (EES), Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemi (ETIAS), viisainfosüsteemi (VIS), Schengeni infosüsteemi (SIS) ja Eurodaci jätkuva rakendamise ja arendamisega, täiendab see ka rände- ja varjupaigaleppe (taustakontrolli määrus) asjakohaste osade rakendamist.

Ettepaneku kolm lisaelementi on Leedule transiidi eriskeemi jaoks ette nähtud rahaeraldis, Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemi (ETIAS) liikmesriikide tegevuskulude katmiseks ette nähtud vahendeid käsitlev säte ning iga-aastasesse solidaarsusreservi kooskõlas määruse (EL) 2024/1351[5] kohaselt kantud rahalisi toetusi käsitlevad normid.

Seda arvesse võttes väljendab raportöör heameelt, et liidu toetust rändele, piirihaldusele ja sisejulgeolekule on kavandatud 2028.–2034. aasta mitmeaastases finantsraamistikus suurendatud, kusjuures nendele valdkondadele ettenähtud kogueraldis on kolm korda suurem kui praeguses mitmeaastases finantsraamistikus.

[4] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1148, millega luuakse Integreeritud Piirihalduse Fondi osana piirihalduse ja viisapoliitika rahastu.
[5] Määrus (EL) 2024/1351, mis käsitleb varjupaiga- ja rändehaldust ning millega muudetakse määruseid (EL) 2021/1147 ja (EL) 2021/1060 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 604/2013.

Raportöör on seisukohal, et määrusega tuleks liikmesriikidele tagada suurem selgus ja anda suuniseid selle kohta, milliseid meetmekategooriaid võib rahastamisvahendist toetada. Määruses tuleks säilitada uus paindlik struktuur, kuid selles tuleks samuti kehtestada mittetäielik loetelu iga konkreetse eesmärgiga seotud toetuskategooriatest: hästi toimiv Schengeni ala, välispiiridel ellu viidav Euroopa integreeritud piirihaldus ja ühine viisapoliitika. See tagaks kavandatavate toetusliikide osas suurema õigusliku ja poliitilise selguse, vältides samas liiga normatiivset või suletud toetuskõlblike meetmete loetelu, mis vähendaks uue struktuuri vajalikku paindlikkust.

Raportöör on ka seisukohal, et ELi rahastu võimaldatava paindlikkuse puhul tuleks juhinduda objektiivsetest vajadustest ja selgest liidu lisaväärtusest. Seetõttu peaks komisjon ELi rahastust antava liidu toetuse prioriteetide kindlaksmääramisel arvesse võtma pakilisi vajadusi ja esmatähtsaid probleeme, mis on kindlaks tehtud liidu tasandi järelevalvemehhanismide ja -vahendite, sealhulgas Schengeni hindamiste, Frontexi tehtavate haavatavuse hindamiste ning pädevate liidu organite ja asutuste poolt oma volituste piires tehtud asjakohaste analüüside põhjal. Nii saaks tagada, et paindlikkus on läbipaistev ning juhindutakse tõenditel põhinevast prioriseerimisest ja tegevusvajadustest.